

**A CIPRUSI-MAGYAR
KETTŐS ADÓZTATÁS
ELKERÜLÉSÉRŐL SZÓLÓ
EGYEZMÉNY
A GYAKORLATBAN**

TANULMÁNY 2009.

Készítette: dr. Sziklai Péter

1. TARTALOMJEGYZÉK

1.	TARTALOMJEGYZÉK.....	2
2.	BEVEZETÉS.....	3
3.	A KETTŐS ADÓZÁST ELKERÜLŐ EGYEZMÉNYEKRŐL ÁLTALÁBAN.....	4
1.	A kettős adózásról szóló megállapodások jelentősége.....	4
2.	Kettős egyezmények kialakulása.....	5
3.	A Modellegyezmény hatása.....	6
4.	A CIPRUSI –MAGYAR KETTŐS ADÓZTATÁSRÓL SZÓLÓ EGYEZMÉNY BEMUTATÁSA A MODELLEGYEZMÉNY TÜKRÉBEN.....	7
1.	Hatály és az ahhoz kapcsolódó értelmező rendelkezések.....	7
2.	Az egyes Jövedelem és Vagyon-kategóriák.....	7
3.	Különös rendelkezések.....	10
4.	A cikkek szövegmagyarázata.....	10
5.	A CIPRUSI JOGALANYISÁG.....	10
1.	Gazdasági Társaságok.....	11
2.	Alapítványok, Non Profit szervezetek.....	12
6.	CIPRUSI ADÓZÁS.....	13
1.	A magánszemélyekre vonatkozó adó.....	13
2.	A jogi személyekre vonatkozó adók.....	14
3.	A vagyonkezelő alapítványok Adózása.....	15
7.	ADÓOPTIMALIZÁLÁSI TÉVHITEK ÉS KORLÁTOK.....	16
1.	A magánszemély részére kifizetett osztalék és osztalék-előleg adókötelezettsége.....	16
2.	Magyar magánszemély által Cipruson megszerzett igazgatói honoráriumok.....	16
3.	Ciprusi társaság által végzett termékértékesítések és szolgáltatások.....	18
4.	Alapítványon keresztül szerzett jövedelmek:.....	19
8.	ÖSSZEGZÉS.....	19
9.	IRODALOMJEGYZÉK.....	20

2. BEVEZETÉS

Dolgozatomban szeretném bemutatni egy olyan állammal kötött kettős adóztatást elkerülő egyezményt és annak gyakorlati alkalmazását, amely állam ismeretes úgy, mint off-shore helyszín és szerepel a vonatkozó PM tájékoztatóban¹, mint ellenőrzött külföldi társaságok bejegyzési helyszínéként ismert „fekete-listás” állam, ugyanakkor tagja az Európai Uniónak, és így kötelező rá nézve a közösségi irányelvek és standardok is. Ez az állam Ciprus.

Több mint 60 olyan állam van, amelyekkel Magyarország kettős adózás elkerüléséről szóló egyezményt kötött. Ezek közül kevesebb, mint fél tucat az, ahol egy magyar részesedéssel rendelkező társaság a magyar jogszabályok szerint ellenőrzött külföldi társaságnak minősülhet. Ezen államok közül is csupán Ciprus és Málta azok, akik tagjai az Európai Uniónak, így kötelezőek és egyben alkalmazhatóak rájuk - vagy rájuk nézve - a közösségi jogszabályok.

Sajnos Ciprus sokaknak egyet jelent egy off-shore helyszínnel, ahol el lehet rejteni a megszerzett jövedelmeket és így alkalmasak a különböző típusú adók kijátszására.

Azért választottam a ciprusi adóegyezmény bemutatását a dolgozatom témájaként, mert szeretném eloszlatni azokat tévhiteteket, amelyek azon alapulnak, hogy egy ciprusi társaság megalapításával Magyarországon számos adómentes bevételhez juthatunk. Sajnos az utóbbi években hozott adójogszabályok és annak jogalkalmazási gyakorlata miatt számos magyar vállalkozás vont ki a tőkéjének egy részét és helyezte azt ki különböző jogcímenekén ciprusra.

Persze ezen országokban lévő jogi entitások megfelelően használva előzetes adótervezéssel alkalmasak lehetnek az adóterhek legális csökkentésére, de ez koránt sem az a kategória, amit a magyarországi vállalkozók a köztudatban vélnék az off-shore helyszíneken regisztrálható cégekkel kapcsolatban.

Dolgozatomban megemlítem az adóterhek nemzetközi összeütközésének problematikáját, az ezek feloldására irányuló törekvéseket, így különösen a OECD modellegyezményt és egyéb közösségi irányelveket.

Ezt követően bemutatom a Ciprusi – magyar kettős adóztatást elkerülő egyezményt, a Modellegyezmény ajánlási tematikáján keresztül, majd ismertetem a Ciprusi adójogszabályokat. Tekintettel arra, hogy a Ciprusi adójogszabályok alapos ismertetése nem képezi dolgozatom témáját, így ezen fejezetben – a magánszemélyeket leszámítva - csak azon jogi személyekkel foglalkozom, amelyeknek a témánk szempontjából is és a magyar nemzetközi és befektetési hatásokat nézve is a legkiemelkedőbbek. Ezek a nemzetközi kereskedelmi társaságok (IBC-k) és a nemzetközi alapítványok.

Dolgozatomat a ciprus által kínált adókedvezmények nem megfelelő módon történő igénybevétele miatt a magyar vállalkozásokat fenyegető esetköreinek és az egyéb értelezési tévhitiek taglalásával zárom.

---

¹ 8007/2003 (VII. 15.) számú PM tájékoztató a társasági adóról szóló 1996. évi LXXXI. Törvény 4.§ 11. pontjában foglaltaknak megfelelő államokról, amelyekben jellemzően az ellenőrzött külföldi társaság székhelye található

3. A KETTŐS ADÓZÁST ELKERÜLŐ EGYZEMÉNYEKRŐL ÁLTALÁBAN

1. A kettős adózásról szóló megállapodások jelentősége

A jogi értelemben vett nemzetközi kettős adóztatás általában úgy határozható meg, mint két (vagy több) államban hasonló jellegű adók kivetése egyazon adóalanyra, ugyanarra a tárgyra és időszakra vonatkozóan. Ennek az áruk és szolgáltatások cseréjére, a tőke és az egyének mozgására gyakorolt káros hatásai olyannyira ismertek, hogy ritkán szükséges hangoztatni annak a fontosságát, hogy elmozdítsák azokat az akadályokat, amelyeket a kettős adóztatás állít az országok közötti gazdasági kapcsolatok fejlődése elé.

A szakirodalom meghatározza a gazdasági értelemben vett kettős adóztatást is, amely akkor áll fenn, ha a különböző adóalanyoknál egyidejűleg adóztatják meg ugyanazt a jövedelmet, vagy vagyont. Ebben az esetben arról van szó, hogy ugyanazt a jogügyletet két belföldi adózónál két oldalról is megadóztatják. Megjegyzem, hogy jelen dolgozatomban a kettős adóztatás kizárólag a jogi értelemben vett nemzetközi kettős adóztatást jelenti.

A kettős adózásról szóló megállapodások jelentősége az, hogy az egyezményt megkötő államok az adózók egyes jövedelmeit és vagyonát csak egy oldalon – vagy két oldalon de legfeljebb egyszeres mértékben - adóztatják meg. Tekintettel arra, hogy az adó beszedésének joga az államok szuverenitásából fakadó jog, így könnyen előfordulna, hogy egy jövedelemre nézve több állam is adóztatási jogot kívánna érvényesíteni, és ezzel méltánytalanul kétszeresen is megadóztatná az adózók egyes jövedelmeit. (Az egyik állam pl. a személyi hatály alapon, míg másik állam a jövedelem szerzésének helyszíne alapján vetné ki az adóját. Ez a méltánytalanság mellett azt is jelentené, hogy egy nemzetközi ügyletben részt vevő adóalany hátrányosabb helyzetbe kerülne, mint a csak nemzeti gazdasági tevékenységet folytató versenytársa.

A kettős adózást elkerülő egyezmények megléte az adózók számára közvetlenül is jelentősséggel bír. Hazai jogszabályaink ugyanis egyrészt számos olyan költséget, vagy ráfordítást nem engednek elszámolni, amelyek olyan államból származnak – vagy oda irányulnak – amelyekkel szemben Magyarországnak kettős adóztatást elkerülő egyezménye nincs.

A kettős adózásról szóló egyezmények a külföldi befektetések számára is jogbiztonságot teremtenek, hiszen a befektető előre tudja kalkulálni, hogy a jövedelmei, vagyona után, hol, és milyen mértékű adót kell fizetnie, így a vállalkozásának gazdaságosságát, cash-flow folyamatait jobban tervezhetővé tudja tenni. A kettős adóztatás elkerüléséről szóló megállapodás megléte jogbiztonságot teremt és ösztönzi az adott államba történő befektetési kedvet.

Fentieken túlmenően mind az egyes tagállami adóhatóság vizsgálati módszerein mind azok döntésein megfigyelhetjük, hogy az adóhatóságok egyre alaposabban ellenőrzik a tagállami illetőséggel rendelkező adózók jövedelem-szerzési tevékenységét. Tekintettel arra, hogy a jövedelem-szerzési és vállalkozási tevékenység egyre sokrétűbbé, bonyolultabbá és nemzetközivé vált az adóhatóság részéről eljáró tisztviselők egyre felkészültebbek és képzettebbek.

Sajnos a felkészültség ellenére is az adóhatóságoknak sokszor olyan helyzetekkel, atipikus ügyletekkel, vagy adózási struktúrákkal kell megbirkózniuk, amelyekre még nincs, vagy van, de nem kellően kidolgozott a joganyag.

Egy ilyen adózási környezetben jelentős kockázatot jelent, amennyiben egy társaság olyan országokba kíván beruházni ahol nincs a kettős adózás elkerüléséről szóló megállapodás. Ezt a helyzetet teszik még bizonytalanabbá a magyar eljárási jogszabályaink is², amikor kimondják, hogy – bizonyos esetekben – az adózónak a kötelezettsége bizonyítani a gazdasági cselekményt, annak tényleges megtörténtét, illetőleg azt, hogy ezen cselekmény az illetőséggel bíró adózó gazdasági tevékenységét szolgálta. Sajnos arra nézve, hogy a vizsgálatot végző adóhatóság milyen bizonyítékokat fogad, vagy fogadhat el az előzőek ezek igazolásául, arra nem találunk megfelelő normán alapuló jogi előírást, az az adóhatóság mérlegelésére van bízva.

A kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmények voltaképpen nemzetközi szerződések, amelyek megerősítésüket követően elsőbbséget élveznek a hazai adószabályokkal szemben, így az eljáró adóhatóságokra nézve kötelező erővel bírnak.

2. Kettős egyezmények kialakulása

A nemzetközi kettős adózás elkerülésére irányuló rendszer a 19. században kezdett kialakulni. A nemzetközi szabályozás a két világháború közötti időszak első éveitől fokozatos fellendült, s ebben sajátos okok miatt vezető szerepet játszottak a közép-európai országok. A II. világháború után a kettős adózás elkerülése több nemzetközi szervezet napirendjére került, s azóta világméretű bilaterális szerződésrendszer alakult ki.

Ebben nagy szerepe volt az OEEC (Organisation of European Economic Cooperation) nemzetközi szervezetnek, ami 1956-ban a kettős adózás elkerülésével kezdett foglalkozni. Az OEEC (1960-tól OECD) az Európai Újjáépítési Programmal összefüggésben jött létre (Marshall Terv), és kezdetektől a nemzetközi kereskedelem és a külföldi beruházások akadályait próbálta felszámolni.

Az OECD adóügyi bizottságának fő célkitűzése az, hogy eszközt adjon a jogi értelemben vett nemzetközi kettős adóztatás következtében felmerülő legáltalánosabb problémák egységes alapon történő rendezéséhez.

Az OECD Tanácsa olyan ajánlás kidolgozására tett kísérletet, amely megkönnyíti azt, ha két állam egymással szemben rendezni kívánja az adózási kérdéseit. Ezen ajánlás követése ugyanis segítséget nyújt mind a kétoldalú egyezmények kodifikálásához, mind pedig azok értelmezéséhez. A tagállamoknak ugyanis a megállapodásaik megkötésekor vagy módosításakor ezen ajánláshoz kell igazodniuk a szövegmagyarázatban foglalt értelmezés szerint és figyelemmel az ott található fenntartásokra, továbbá adóhatóságaiknak – az ajánláson alapuló kétoldalú adóegyezményeik alkalmazása és értelmezése során - követniük kell a szövegmagyarázatokat, beleértve azok időről időre történő módosításait és az azokkal kapcsolatos észrevételeket.

---

² a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény „Nem a vállalkozási tevékenység érdekében felmerülő egyes költségek, ráfordítások” című III. mellékletének A) fejezet 9. pont

Az OECD Tanácsa 1963. július 30-án elfogadta az első kettős adóztatás elkerüléséről szóló ajánlást, és felszólította a tagországok kormányait, hogy az egymás közötti kétoldalú egyezmények kötésekor vagy módosításakor kövessék az Egyezménytervezetet.

Mivel a Modellegyezmény hatása messze túlnyúlt az OECD-tagországokon, a Bizottság úgy határozott, hogy az átdolgozás folyamatát nyilvánossá teszi annak érdekében, hogy az OECD-n kívüli országok, továbbá az egyéb nemzetközi szervezetek és az érdekelt felek hozzászólásai felhasználhatók legyenek. Úgy találták, hogy az ilyen külső hozzájárulás segítené az Adóügyi Bizottságot abban a folyamatos feladatában, hogy a frissítések révén a Modellegyezmény összhangban legyen a nemzetközi adóztatás szabályainak és elveinek fejlődésével.

Ugyanakkor az OECD által kidolgozott mellett más koncepciók is léteznek. (Pl. az Andok-egyezmény országai 1971-ben, 1967-ben az ENSZ Gazdasági és Szociális Bizottsága a fejlődő és a fejlett országok közötti szerződések problematikáját felkarolta és 1980-ban modell adóegyezményt készített, amely alapvetően a forrás elvét alkalmazza.

3. A Modellegyezmény hatása

1963 óta az OECD Modellegyezménye messzemenő következményekkel járt az adóegyezmények tárgyalásában, alkalmazásában és értelmezésében.

Az OECD Modellegyezmény sikerét mutatja, hogy – OECD források szerint - jelenleg kb. 350 megállapodás hatályos az OECD tagállamok között, és a világban 1500-nál több a modellen alapuló egyezmény.

A Modellegyezmény fontosságát azonban nemcsak a tagországok között megkötött egyezmények száma alapján kell értékelni, hanem figyelembe kell venni azt a tényt is, hogy - az OECD Tanácsa ajánlásainak megfelelően - ezek az egyezmények követik az Egyezmény mintáját és legtöbbször annak főbb rendelkezéseit is.

A Modellegyezmény léte elősegítette az OECD tagországok közötti kétoldalú tárgyalásokat, és lehetővé tette a kétoldalú egyezmények - az adóalanyok és a nemzeti hatóságok érdekeit egyaránt szolgáló - kívánatos összehangolását.

A Modellegyezmény hatása messze túlmutatott az OECD térségen. Alapvető hivatkozási dokumentumként használták a tagországok és az OECD-n kívüli országok közötti, sőt az OECD-n kívüli országok egymás közötti tárgyalásain csakúgy, mint más világméretű vagy regionális nemzetközi szervezetek munkájában a kettős adóztatás és az ehhez kapcsolódó problémák tekintetében.

A Modellegyezmény rendelkezéseinek elismerése szerte a világon - és azok belefoglalása a kétoldalú egyezmények többségébe - elősegítette, hogy a szövegmagyarázatok széles körben elfogadott iránymutatássá váljanak a hatályban lévő kétoldalú egyezmények rendelkezéseinek értelmezésében és alkalmazásában. Ez lehetővé tette e kétoldalú egyezmények közös irányvonalak mentén történő értelmezését és végrehajtását. Az adóegyezmények hálózatának folytatódó bővülésével egyre fontosabb az ilyen általánosan elfogadott iránymutatás.

4. A CIPRUSI –MAGYAR KETTŐS ADÓZTATÁSRÓL SZÓLÓ EGYZEMÉNY BEMUTATÁSA A MODELLEGYZEMÉNY TÜKRÉBEN

A Ciprusi Köztársasággal való kettős adóztatás elkerülésének kérdéseit a 82/1982. (XII. 29.) MT rendelet – továbbiakban Rendelet - szabályozza, mely a Magyar Népköztársaság Kormánya és a Ciprusi Köztársaság Kormánya között Budapesten, az 1981. évi november hó 30. napján aláírt, a jövedelem- és a vagyonadók területén a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény kihirdetéséről címet viseli.

1. Hatály és az ahhoz kapcsolódó értelmező rendelkezések

A Rendelet felépítése teljes összhangban van a modellegyzeménnyel. A Rendelet – a kötelező preambulumban – első cikke a jogszabály hatályát ismerteti. Ez szinte szó-szerint ugyanúgy hangzik, mint a Modellegyzmény ajánlása. Eszerint: „ az Egyezmény azokra a személyekre terjed ki, akik az egyik Szerződő Államban vagy mindkét Szerződő Államban illetőséggel bírnak.

A Rendelet 2. cikke az egyezmény hatálya alá eső adókat sorolja fel. Ez tulajdonképp nem más, mint az egyezmény tárgyi hatálya. A 2. cikk tartalmaz egy generális klauzulát arra nézve, hogy milyen adókra terjed ki az egyezmény (1) bekezdés, majd tartalmilag is meghatározza hogy mik minősülnek – jövedelem és vagyon – adóknak (2) bekezdés. Ezt követően a Rendelet tételesen nevesíti azokat az adónemeket a (3) bekezdésben, amelyekre az egyezmény az aláírásának időpontjában alkalmazható és a (4) bekezdésben az egyezmény alkalmazhatóságát kiterjeszti az egyezmény aláírását követően hatályba léptett új, vagy helyettesítő adónemekre is.

A Rendelet 3. Cikke értelmező rendelkezéseket tartalmazza. Ez a cikk a Rendelet alkalmazhatósága szempontjából kulcsfontosságú fogalmakat határoz meg, melyek többek között a területi hatály és a személyi hatály értelmezéséhez nyújtanak segítséget.

A jogszabály 4. cikke a lakóhely és az illetőség fogalmát határozza meg, míg az 5. cikk az egyes telephely keletkeztető funkciókat szabályozza.

2. Az egyes Jövedelem és Vagyon-kategóriák

A Rendelet második nagy része az egyes jövedelmi és vagyoni kategóriákat taglalja, és azokra nézve imperatív módon meghatározza, hogy az azzal kapcsolatos adók mely államban vethetők ki. Ennek megfelelően – az egyéb kategóriával együtt - felállít 17 jövedelem típust (6-22 cikkek), és meghatározza azt, hogy a Rendelet szempontjából mi minősül vagyonnak (23. cikk).

A Modellegyzmény fő részét is 6-22 cikkek adják, amelyek rögzítik, hogy a szerződő országok mindegyike milyen mértékben adózathatja meg a jövedelmet és a vagyont, s hogyan szüntethető meg a jogi értelemben vett nemzetközi kettős adóztatás.

Mind a Rendelet, mind a modellegyzmény a kettős adóztatás kizárása céljából két szabálykategóriát hoz létre. Először a jövedelmek különböző osztályai vonatkozásában - meghatározzák a forrásállam (state of source or situs) illetve az illetőség szerinti állam (state

of residence) adóztatási jogát, míg a jövedelmeket követő cikk³ a vagyon vonatkozásában teszi ugyanezt.

Számos jövedelem- és vagyontétel esetében a szerződő államok megállapodnak abban, hogy az egyik vagy másik adónem tekintetében az adóztatás jogát kizárólag az egyik állam gyakorolja. Ebben az esetben a másik állam tartózkodik arra a jövedelmi, vagy vagyoni kategória adóztatásától. (kizárólagos adóztatás).

Két jövedelemkategóriában (osztalék és kamat) bár mind Ciprus, mind Magyarország megkapja az adóztatási jogot - a forrásállam által kivethető adó összege korlátozott.

A rendelet a fentiekkel összhangban szintén azt ajánlja, hogy ha az egyezmény a forrásállamra teljes vagy korlátozott adóztatási jogot ruház, úgy az illetőség szerinti állam kedvezményt köteles adni a kettős adóztatás elkerülése érdekében. A Modellegyezmény a szerződő államokra hagyja annak eldöntését, hogy melyik módszert választják a kettő közül: a mentesítés elvét vagy a beszámítás elvét.

- ☞ mentesítési módszer: a forrásállamban adóköteles jövedelem vagy vagyon mentességet kap az illetőség szerinti államban, de az figyelembe vehető az adóalany fennmaradó jövedelmére vagy vagyonára vonatkozó adókulcs meghatározásakor;
- ☞ beszámítási módszer: a forrásállamban adóköteles jövedelem vagy vagyon után adót kell fizetni az illetőség szerinti államban, de a forrásállamban kivetett adó összegét beszámítják az ilyen jövedelemre vagy vagyonra a lakóhely szerinti állam által kivetett adó összegébe.

A Rendelet az egyezményen alapuló felhatalmazással élve a 25. cikkben rendezi azt, hogy mely esetekben, melyik módszert alkalmazza. Ennek megfelelően a 25. cikk (1) bekezdése a magyar személy Cipruson adóztatható jövedelmére a mentesítéses módszert alkalmazza, míg a (2) bekezdésben osztalék és kamat jogcímen befolyt jövedelemre a beszámításos módszert.

Mind a Rendelet, mind a Modell-egyezmény szerint a jövedelem és a vagyon három osztályba sorolható az egyes osztályokra a forrásállamban érvényes bánásmódtól függően:

1. olyan jövedelem és vagyon, amely korlátozás nélkül adóztatható a forrás-államban;
2. olyan jövedelem, amelyre korlátozott adó vethető ki a forrásállamban;
3. olyan jövedelem és vagyon, amelyre nem vethető ki adó a forrásállamban.

1.) A forrásállamban korlátozás nélkül adóztatható jövedelem- és vagyonosztályok a következők

- ☞ az adott államban található ingatlanból származó jövedelem - ideértve a mezőgazdasági vagy erdészeti hasznosításból származó jövedelmet is (6. cikk) az ilyen ingatlan elidegenítésével realizált nyereség (13. cikk) és az azt megtestesítő vagyon (23. cikk (1) bekezdés.)
- ☞ az adott államban található telephely nyeresége, (7. cikk) az ilyen telephely elidegenítésével realizált nyereség (13. cikk) és az ilyen telephely üzleti vagyonának részét képező ingóságot megtestesítő vagyon (23. cikk, 1. bekezdés);

---

³ A Rendeletben a 22, míg a Modellegyezményben a 23. cikk.

- ☞ művészek és sportolók adott államban folytatott tevékenységéből származó jövedelem, függetlenül attól, hogy az ilyen jövedelem magát a művészt vagy a sportolót illeti meg, avagy más személyt (17. cikk);
- ☞ az adott államban belföldi illetőségű cég által fizetett igazgatósági tiszteletdíj (16. cikk);
- ☞ a nem önálló munka, azaz a magánszférában az adott államban való munkavállalás díjazása, kivéve, ha az alkalmazott bármely - az adott adóévben kezdődő vagy végződő - tizenkét hónapos időszakban 183 napnál rövidebb időt tölt ott, és bizonyos feltételek teljesülnek; továbbá a nemzetközi üzemeltetésű hajó, repülőgép vagy folyami hajó fedélzetén teljesített szolgálat díjazása, amennyiben a vállalkozás tényleges üzletvezetésének helye az adott országban van (15. cikk);
- ☞ bizonyos feltételek mellett a köztisztviselői szolgálatért fizetett térítés és nyugdíj (19. cikk).

A forrásállamban korlátozottan adóztatható jövedelemosztályok a következők:

- ☞ osztalék: hacsak a részesedés, amely után az osztalékot fizetik, nem kötődik ténylegesen a forrásállamban található telephelyhez vagy állandó bázishoz, az adott állam az osztalék bruttó összegének 5 százalékára köteles korlátozni az adót, amennyiben a tényleges haszonhúzó egy olyan társaság, amelynek legalább 25 százalékos közvetlen részesedése van az osztalékot fizető társaság tőkéjében; illetve a bruttó összeg 15 százalékára egyéb esetekben (10. cikk).

Megjegyzendő, hogy a hatályos a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerint - összhangban a 90/434/EGK és 90/435/EGK tanácsi irányelvben szereplő rendelkezésekkel - belföldi személy által a külföldi illetőségű osztalékban részesülő társaság részére kifizetett (juttatott) osztalék mentes az osztalékadó alól.

- ☞ kamat: az osztalékkal azonos feltételek mellett a forrásállam a bruttó kamatösszeg 10 százalékára köteles korlátozni adóját, a szokásos összeget meghaladó kamatok kivételével (11. cikk).

3.) A forrásállamban nem vethető ki adó – fenti eseteket leszámítva - az egyéb jogcímen szerzett jövedelmekre és vagyontételekre. Ezen egyéb jövedelmek és vagyonok csak az adóalany állandó lakóhelye szerinti államban adóztathatók meg (22. cikk).

Az illetőség szerinti államban adóznak az alábbi tételesen felsorolt jogcímen szerzett bevételek is: A jogdíjak (12 cikk), a részvények vagy értékpapírok, vagy bármilyen más – a rendeletben nem nevesített - egyéb vagyontárgy elidegenítésével realizált nyereség (13. cikk, 4. bekezdés), a diákok által tanulmányaik vagy továbbképzésük fedezésére kapott összegek (20. cikk). A nemzetközi közlekedésben részt vevő hajók vagy légi járművek, illetve a belvízi szállításban részt vevő hajók üzemeltetéséből származó nyereség, valamint az ilyen hajók vagy légi járművek elidegenítéséből származó haszon, illetve az általuk megtestesített vagyon csak abban az államban adóztatható meg, ahol a vállalkozás tényleges üzletvezetésének helye található (8. cikk, valamint 13. (3) és 23. cikk, (3) bekezdés).

Az olyan üzleti hasznok és jövedelmek, amelyek nem tulajdoníthatók egy forrásállambeli telephelynek szintén csak az illetőség szerinti államban adóztathatók meg (7. cikk, 1. bekezdés második fordulója). A Modellegyezménytől eltérően a Rendelet itt felállít egy

új kategóriát – a tanárok tevékenységére vonatkozó jövedelmet – (21. cikk), melyre szintén nem vethető ki a forrásállamban adó

3. Különös rendelkezések

A Rendelet - a Modellegyezmény ajánlását követve - nem kizárólag a kettős adóztatás kiküszöbölésével, hanem más problémákkal - mint az adócsalás megelőzése és az egyenlő elbánás - is foglalkozik⁴. Ezek a következő témákat érintik:

- ☞ különféle körülmények között az adózási szempontból való diszkrimináció kiküszöbölése
- ☞ a kettős adóztatás kizárását célzó kölcsönös egyeztető eljárás kidolgozása és az Egyezmény értelmezésekor felmerülő konfliktusok megoldása
- ☞ a szerződő államok adóhatóságai közötti információcsere
- ☞ a diplomáciai testületek és konzulátusok tagjainak adóelbírálása a nemzetközi jognak megfelelően.

4. A cikkek szövegmagyarázata

Az Egyezmény minden cikkére vonatkozóan egy részletes szövegmagyarázat található, amelynek célja a rendelkezés illusztrálása vagy értelmezése.

A tagországok adóhatóságai rendszerint a szövegmagyarázatokhoz folyamodnak a kétoldalú adóegyezmények értelmezése végett. A szövegmagyarázatok hasznosnak bizonyulnak a napi részletkérdések eldöntésében csakúgy, mint a rendelkezések mögött álló irányelveket és célokat érintő nagyobb horderejű kérdések megoldásában. Az adóhivatalok nagy fontosságot tulajdonítanak a szövegmagyarázatokban található iránymutatásnak.

Hasonlóképpen, az adóalanyok vállalkozásuk irányításában, üzleti tranzakcióik és befektetéseik tervezésekor széleskörűen támaszkodnak a szövegmagyarázatokra. A szövegmagyarázatok különleges jelentőségűek azokban az országokban, amelyekben az adóhatóság az adóügyekben nem ad ki kötelező érvényű előzetes állásfoglalást, mivel ilyenkor a szövegmagyarázat lehet az értelmezés egyetlen rendelkezésre álló forrása.

A kétoldalú adóegyezmények egyre több figyelemben részesülnek a bíróságok részéről is. Ezek a testületek mind gyakrabban támaszkodnak a szövegmagyarázatokra döntésük meghozatalakor. Az Adóügyi Bizottság által összegyűjtött információk azt mutatják, hogy a tagországok legtöbbször bíróságai nyilvános döntéseikben hivatkoztak a szövegmagyarázatokra. Több ítéletben hosszasan idézték és elemezték a szövegmagyarázatokat, és azok gyakran játszottak kulcsszerepet a bírói mérlegelésben. Az OECD e trend folytatódására számít, mivel az adóegyezmények világméretű hálózata tovább fejlődik, és a szövegmagyarázatok az értelmezés fontos hivatkozási pontjaiként még szélesebb körű elfogadottságra tesznek szert.

5. A CIPRUSI JOGALANYISÁG

Mivel a Rendelet hatálya kiterjed a személyekre, azaz a „személy” kifejezés magában foglalja a természetes személyt, a társaságot és minden más személyi egyesülést, így szükséges megvizsgálni az egyes személy lehetőségeket Cipruson.

---

⁴ Ennek - mármint a szabályozás tárgyi körének a bővítésnek - köszönhető az, hogy a Modellegyezmény nevéből kikerült a „kettős adóztatás elkerüléséről” szóló rész.

Tekintettel arra, hogy a ciprusi személyek közül a természetes személyeknek, mint jogalanyoknak a bemutatása nem igényel véleményem szerint különösebb magyarázatot, én a jogi entitások rövid bemutatását fogom az alábbiakban megtenni:

1. Gazdasági Társaságok

Cipruson is – hasonlóképp a magyar joghoz – léteznek gazdasági társaságok, és nem gazdasági tevékenységet végző egyéb szervezetek.

Gazdasági társaságok a részvénytársaság, amelyeknek két típusa van. Egyik az állami részvénytársaságok, másik a magán-részvénytársaságok. A magán részvénytársaságok szintén fel vannak bontva a) mentességet élvező magántársaságra, b) korlátolt felelősségű magántársaságra. A ciprusi társasági törvény meghatároz még ún. korlátolt után-befizetési kötelezettséggel működő társaságokat is, és korlátlan felelősségű tagsággal járó társaságokat is. Ezek utóbbiak a hazai szabályozáshoz hasonlóan működő közkereseti társaság és betéti társaság. Van lehetőség Cipruson is a külföldi társaságok Cipruson fiókként történő bejegyzésére⁵.

A gazdasági társaságok egy speciális csoportját képezi a nemzetközi gazdasági társaságok (IBC-k). Ez a kifejezés olyan jogi személyre vonatkozik, amely haszonélvezeti tulajdona és gazdasági/üzleti tevékenysége Cipruson kívül található.

2004. október 1-től a Miniszteri Tanács jóváhagyta a deviza-külföldiektől származó ciprusi közvetlen befektetéseket szabályozó irányelvek alóli teljes mentességet.

Ennél fogva azok a deviza-külföldiek, akik Cipruson kívánnak létrehozni egy társaságot, vagy már meglévő ciprusit társaságban kívánnak üzletrészt szerezni, vagy bármilyen más módon kívánnak Cipruson vagy Ciprusról befektetni, ezentúl nincs szükségük a Ciprusi Központi Bank jóváhagyására. Az ilyen irányú kérelmeket mostantól közvetlenül a Cégjegyzék Nyilvántartási Osztálynak és a Hivatalos Átvevőnek kell címezni, amely által a ciprusi cégalapítások jelentősen leegyszerűsödtek. Ugyanez érvényes az EU tagállamokból származó természetes vagy jogi személyek közvetlen és portfólió befektetéseire is.

Ezen IBC-k a külföldi alapítók által a legkedveltebb társasági formák Cipruson. tekintettel arra, hogy ezen társaságok devizabelföldi személynek minősülnek, és így semmilyen hátrányos megkülönböztetést nem lehet velük szemben alkalmazni sem adózás, sem egyéb pénzügyi tevékenységük terén. Az IBC-k adózási kérdéseit dolgozatom következő fejezetében kívánom részletesebben tárgyalni.

A Nemzetközi Gazdasági Társaság devizaforgalmi szabályozás céljából devizakülföldinek számít, és következésképpen szabadon rendelkezhet külföldi devizaszámlák fölött (USD, EUR, stb.), bármely bankban Cipruson, vagy külföldön. Nincs semmilyen korlátozás vagy beavatkozás a Ciprusi Központi Bank részéről, és a helyi bankok megengedik a tengerentúli/külföldi ügyfeleknek – jelen esetben a nemzetközi gazdasági társaságnak –, hogy tranzakciókat hajtsanak végre (pl. hitelleveleket/akkreditíveket nyissanak).

---

⁵ Cyprus chapter 113. companies law (as amended including law 92(i)/2004) The Partnerships Law, CAP 116, <http://eliades.eu/en/services/doing-business-in-cyprus/types-of-companies-available-under-cyprus-law> és

2. Alapítványok, Non Profit szervezetek

A Gazdasági Társaságok mellett léteznek non-profit szervezetek is. Ezek közül a legelterjedtebb és adózási szempontból a legnagyobb jelentőséggel az alapítványok bírnak.

A jog nem nyújt átfogó meghatározást a „vagyonkezelő alapítványokra” vonatkozóan, mint a gazdasági társaságokra, vagy az IBC-k jogi helyzetére nézve. A vagyonkezelő alapítványokra vonatkozó jogi szabályozások az egyedi esetekben meghozott bírói döntéseket alapul véve alakultak ki.

A legfontosabb részlet, amelyet mindenképp ki kell emelni, hogy bár a vagyonkezelő a vagyonkezelő alapítvány vagyonának jogos tulajdonosa, ennek ellenére a vagyon nem az övé. A haszonélvezeti tulajdon a kedvezményezetté. Elmondhatjuk tehát, hogy a vagyonkezelő alapítvány vagyona egy független alap, melyet a vagyonkezelő kezel, de csak a kedvezményezettek férhetnek hozzá.

Ciprus vagyonkezelő alapítványokra vonatkozó jogi szabályozása az angol rendszert veszi alapul. A vagyonkezelő alapítványokat elsősorban az 1995-ben életbe lépett vagyonkezelői törvény 193. fejezete szabályozza, melyet az angol méltányossági doktrína és az 1960-t megelőző angol esetjog egészíti ki.

A vagyonkezelő alapítványokat az alábbi fő kategóriákba csoportosíthatjuk: Magánalapítvány⁶, Jótékonyági alapítvány, Meghatározott részesedést biztosító alapítvány, Széles joggal felruházott vagyonkezelő alapítvány.

Vagyonkezelő alapítvány nem állhat fenn korlátlan ideig⁷. A nemzetközi vagyonkezelő alapítványok kivételt képeznek ezen szabály alól és létrehozásuktól számított 100 éves időtartamig állhatnak fenn.

A nemzetközi vagyonkezelő alapítvány egy sajátos kategória. 1992-ben Cipruson kibocsátották a nemzetközi vagyonkezelő alapítványokról szóló törvényt⁸, azon célból, hogy korszerűsítse, és modernizálja a jogrendszert, mely Ciprust egy off-shore és pénzügyi központtá formálná, valamint átfogó szabályozásokat hozna létre a vagyonkezelő alapítványokra vonatkozóan.

Egy nemzetközi vagyonkezelő alapítvány úgy értelmezhető, hogy egy olyan vagyonkezelő alapítvány, melyet a külföldi adományozó létesített külföldi kedvezményezettek részére. Egy vagyonkezelő alapítvány akkor is külföldinek minősíthető a jog szempontjából, ha az adományozó, a vagyonkezelő vagy a kedvezményezettek nemzetközi üzleti társaságok vagy társulások.

Egy megfelelőképpen és érvényesen létrehozott vagyonkezelő alapítvány tagjai eredményesen elutasíthatják azt az állítást, hogy az alapítvány valójában nem egy vagyonkezelő alapítvány, hanem valamiféle egyéb jogi társulás, például ügynökség vagy megbízás, vagy egyszerűen

---

⁶ Ezek a magánalapítványok is tovább kategorizálhatók, mint kifejezett magánalapítvány, adományozóra visszaszálló alapítvány, törvényileg meghatározott alapítvány, vélelmezhető alapítvány.

⁷ A vagyonkezelő alapítványok esetében az általános szabály, hogy adott személy hátralévő életén túl még 21 évig állhat fenn, vagy amennyiben az élettartam nem természetes személyre vonatkozik, akkor mindösszesen 21 évig.

⁸ International Trusts Law of 1992

egy üres látszatkeltés, ahol a hangsúly a tőkén, és nem a formán van. Ez vonatkozik mind a helyi, mind pedig a nemzetközi vagyongazdálkodó alapítványokra.

Amennyiben egy magát vagyongazdálkodó alapítványnak álcázó társulásról kiderül, hogy valójában nem az, akkor a vagyon bármiféle átruházását az állítólagos vagyongazdálkodók felé fel kell függeszteni, semmiféle jogcímet nem lehet a továbbiakban átruházni, és végeredményben az üzlet érvénytelennek minősül. Az állítólagos vagyongazdálkodók nem lesznek többek, mint jelöltek vagy lejárt jogosultságú vagyongazdálkodók, akik egy adományozóra visszaszálló alapítvány vagyont kezelik, melynek egyedüli kedvezményezett tulajdonosa az adományozó lesz. Az állítólagos vagyongazdálkodók bármiféle olyan tevékenysége, amely ellentétben áll az adományozó folyamatos haszonélvezeti jogával, törvénytelennek minősül, és a vagyongazdálkodók kötelesek jóvátenni a keletkezett kárt, hacsak nem tudják bebizonyítani, hogy nem volt tudomásuk arról, hogy az adományozó nem megfelelő szándékkal hozta létre az alapítványt, és egy színlelt ügyletben vesznek részt.

A Ciprusi Képviselőház 2002. júliusában egy adóreformot fogadott el (N118 (I) 2002 sz. törvény), amely 2003 január 1. óta van érvényben. Ennek az adóreformnak a célja, hogy összhangot teremtsen az Európai Unió normáival és az EU viselkedési kódexével, valamint hogy elkötelezettségével tiszteletben tartsa az OECD a sérelmes adózási gyakorlatok elkerülése érdekében.

6. CIPRUSI ADÓZÁS

1. A magánszemélyekre vonatkozó adó

Egy magánszemély akkor számít ciprusi lakhelyűnek, ha egy vagy több olyan időszakig él Cipruson, ami pénzügyi évenként összesen meghaladja a 183 napot.

Az összes ciprusi lakhelyű magánszemély a következő kulcsok szerint adózik⁹:

Adóköteles jövedelem EURO	Adókulcsok %
19.500 -ig	nulla
19.501 – 28.000 között	20
28.001 -.36.300 között	25
36.301 és fölötté	30

A ciprusi személyi jövedelmi jogcímelek között számos olyan kivétel van, amelyekre nézve a ciprusi állam teljes mentességet ad. Ilyenek például a külföldről és ciprusról származó osztalékjövedelmek, a kamatjövedelmek, az értékpapírok értékesítéséből származó nyereség – azon személyek vonatkozásában, akik ciprusi lakhellyel rendelkeznek. „Értékpapírok” alatt itt is a Ciprusi törvények szerint vagy külföldön bejegyzett társaságok vagy más jogi személyek részvényeit és egyéb értékpapírjait, valamint az arra vonatkozó opciókat értjük.

A Cipruson munkát vállaló devizakülföldi személyek számára a ciprusi munkaviszonyuk első három évére egy speciális jövedelemadó mentesség van, mely szerint a megkeresett jövedelmük 20%-ának vagy évente 7000 Eurónak megfelelően, amelyik az alacsonyabb.

⁹ The income tax law of 2002⁹ cyprus (as amended, 2004) <http://eliades.eu/wp-content/tax-cyprus-2008.pdf>

Továbbá magányszemély tartós külföldi jelentétből származó nyeresége teljes mértékben mentes a jövedelemadó alól.

Külföldön élő és dolgozó külföldi alkalmazottak, akik fizetésüket ciprusi bankon keresztül kapják, nem fizetnek semmilyen adót (0%). Amennyiben fizetésüket közvetlenül egy külföldön (Cipruson kívül) található bankon keresztül kapják, akkor 0-tól maximum 4 %-ig terjedő jövedelemadó alá esnek.

2. A jogi személyekre vonatkozó adók

2002. júliusában bevezetésre került a ciprusi devizabelföldi személy meghatározása. Ennek értelmében egy társaság devizabelföldinek számít Cipruson, ha ügyvezetése és ellenőrzése Cipruson van. Ez azt is jelenti, hogy Cipruson ezentúl nincs különbség a helyi társaságok és a nemzetközi gazdasági társaságok (IBC-k) között. Az összes ciprusi társaság adóköteles nyeresége 10%-os kulccsal adózik. Azok a fennálló IBC-k, amelyeknek 2001. december 31-én volt jövedelmük a tevékenységeikből, választhatnak, hogy a 2005-ös pénzügyi év végéig 4,25 %-os kulccsal adózzanak. Ez a rendszer Ciprust a legalacsonyabb társasági adót alkalmazó országgá teszi az Európai Unión belül.

Cipruson számos adómentes jövedelmi jogcím létezik a gazdasági társaságok vonatkozásában is. Ilyenek a külföldről és Ciprusról származó osztalék jövedelem, ami teljes egészében társasági adó mentes. Az állandó külföldi jelenlétből származó nyereség teljes mértékben mentes a társasági adó alól. Az összes ciprusi székhelyű társaságra nézve nincs adóztatás az értékpapírok értékesítéséből származó nyereség után. „Értékpapírok” alatt részvényeket, járadékkötvényeket, alapítói részvényeket és Ciprusi törvények szerint vagy külföldön bejegyzett társaságok vagy más jogi személyek egyéb értékpapírjait és az arra vonatkozó opciókat értjük.

Az EU normákhoz való alkalmazkodás céljából az új adórendszer alkalmazza a megfelelő EU direktívát, ami lehetővé teszi az újjászervezéseket, egyesüléseket, társaságok átvételét és egybeolvadását adóvonzat nélkül.

A Ciprusi székhelyű társaság kamatjövedelmének 50%-a mentes a társasági adó alól. Egy társaság kereskedelmi tevékenységéből származó kamatjövedelem azonban teljes mértékben adóköteles.

Nem esnek forrásadó alá a ciprusi deviza-külföldiek javára teljesített osztalék, kamat, és szerzői jogdíj kifizetések.

A 2002 február 1-ével hatályba lépett, 2000. júniusában elfogadott ÁFA törvény (95(I)/2000 sz. törvény) szerint is meg lett szüntetve a ciprusi IBC-k és a helyi társaságok közötti minden megkülönböztetés.

A 95(I)/2000 sz. ÁFA törvény rendelkezik arról, hogy a nemzetközi társaságok vagy jogosultak, vagy kötelezettek lehetnek, hogy regisztrálják magukat az ÁFA körre. Ez a különbségtétel 2005. december 31-ig, az átmeneti időszak végéig marad érvényben. 2003. január 1-vel az ÁFA kulcsot emelték 15%-ra, ezáltal összhangba hozták a 77/388/EEC sz. EU direktíva által előírt minimummal. Létezik két csökkentett ÁFA kulcs is az áfa-mentes termékek és szolgáltatások mellett, ez a 8% és az 5%.

3. A vagyonkezelő alapítványok Adózása

A vagyonkezelő alapítványok kettős adózásra vonatkozó egyezmények érvényességi körébe eshetnek. Ez attól függ, hogy az aláíró állam elismeri-e a vagyonkezelő alapítvány formáját, a méltányosság elvét és maga a vagyonkezelő alapítvány megfelel-e az adott egyezményben meghatározott jogosultsági feltételeknek.

Egy nemzetközi vagyonkezelő alapítvány (pl. egy olyan vagyonkezelő alapítvány, melynek vagyona Cipruson található, de bevétele Cipruson kívülről származik) minden bevétele, függetlenül attól, hogy kereskedelemről vagy egyéb tevékenységből származik, Cipruson adómentes.

Feltéve, hogy az alapítvány nem termel helyben keletkező profitot, a ciprusi nemzetközi vagyonkezelő alapítványok bevétele, tőkéje, felosztása sem adóköteles. Meg kell jegyezni azonban, hogy egy Ciprus területén lévő nemzetközi kereskedelmi társaságból származó osztalék és/vagy egyéb jövedelem, adózás szempontjából nem tekinthető ciprusi eredetű bevételnek.

Egy nemzetközi vagyonkezelő alapítvány anyagi javainak értékesítéséből származó haszna Cipruson nem tőkejövedelem-adó köteles.

Mentesül a nemzetközi alapítvány az adókötelezettség alól az osztalék, a kamat vagy egyéb bevétel, melyet egy nemzetközi vagyonkezelő alapítvány kap egy ciprusi nemzetközi kereskedelmi társaságtól.

Egy nemzetközi vagyonkezelő alapítvány vagyona Cipruson nem hagyatéki adó köteles, valamint a külföldi személy, aki egy nemzetközi vagyonkezelő alapítványt hoz létre Cipruson, és Cipruson vonul nyugalomba, szintén adómentesen kapja meg a jövedelmeit abban az esetben, ha minden vagyonát és bevételét külföldön szerezte, még akkor is, ha ő a kedvezményezettje az alapítványnak.

Nemzetközi vagyonkezelő alapítvány esetében a nemzetközi vagyonkezelő alapítványokról szóló törvény kifejezetten úgy rendelkezik, hogy semmiféle öröklésre vagy jogutódlásra vonatkozó külföldi törvény nem érvényteleníthet egy ilyen vagyonkezelő alapítványt, vagy bármiféle módon hatással lehet az alapítvány létrehozásával kapcsolatos bármiféle átutalásra vagy átruházásra. Az 1976-os polgári és kereskedelmi ügyekben történő külföldi bírói ítéletek elismeréséről és betartásáról szóló egyezmény – melyet Ciprus is ratifikált – 1. cikkelye egyértelműen kimondja, hogy az egyezmény kikötései nem alkalmazhatóak a személyek beszámíthatóságával vagy családjoggal kapcsolatos döntésekben, magába foglalva a szülők és gyermekek vagy házastársak közötti személyes vagy pénzügyi jogokat és kötelezettségeket, illetve az örökösödés kérdését. Az egyezményből ez egyértelműnek tűnik, ennél fogva tehát a nemzetközi vagyonkezelő alapítványok mentesek a köteles örökrészre vonatkozó követelések alól.

Az utóbbi szabályok tükrében nem meglepő, hogy a vagyonkezelő alapítványokat általában jómódú magánszemélyek hozzák létre olyan célból, hogy elkerülhessék a örökségüket vagy tőkenyerességüket terhelő adók megfizetését hazájukban. Szintén gyakori a külföldön élő személyek körében, akik hazatelepedésük előtt vagyonkezelő alapítványt hoznak létre olyan célból, hogy a külföldön keresett pénzügük mentesüljön a hazájuk adózási kötelezettségei alól.

7. ADÓOPTIMALIZÁLÁSI TÉVHITEK ÉS KORLÁTOK

Mint hogy jól láthattuk a ciprusi adórendszer számos adókedvezményt kínál a külföldi befektetések számára. Sajnos ezen adó-kedvezmények nem mindig érvényesülnek maradéktalanul és azokra a kettős adózás elkerüléséről szóló egyezmény alapján a Magyar Köztársaság sok esetben adót, vagy kiegészítő adót állapíthat meg.

1. A magánszemély részére kifizetett osztalék és osztalék-előleg adókötelezettsége

Sokan abban a tévhitben alapítanak ciprusi bejegyzésű társaságot, hogy az így kapott osztalék – tekintettel arra, hogy cipruson nem kell osztalékot fizetni – Magyarországon is teljesen adómentes. Sajnos ez, mint ahogyan a Rendelet 10. cikkelyéből is kiderül nem így van. Ezen osztalékot a Magyar állam megadóztatja.

Megjegyzendő, hogy szintén adóköteles az az osztalék-kivétel is, amit a névleges részvényeseken keresztül szerez meg a magyar magánszemély. Ebben az esetben a névleges részvényes személyes joga fog relevanciával bírni. Ilyenkor is végső soron, ha a névleges részvényes olyan államban bír illetőséggel, akikkel szemben Magyarországnak nincs kettős adóztatást elkerülő egyezménye, illetve a névleges megbízási szerződés (trust agreement) nem egyértelmű, akkor a hatályos hazai SZJA törvény szerint külföldről származó egyéb bevételnek is minősíthető a megszerzett jövedelem, és ebben az esetben – még az osztaléokra általában jellemző kedvezőbb adókulcs is elveszik, és a jövedelem, mint külföldön megszerzett egyéb jövedelem összevontan fog adózni.

Azt, hogy a hazai adóhatóság milyen szűken értelmezi a ciprusi adójogszabályokat, és mennyire kiterjesztően alkalmazza a hazai adótörvényeket azt megfigyelhetjük a az APEH 2004.12.16-án közzétett és a Ciprusi társaság által magyar illetőségű magánszemélynek kifizetett osztalékelőleg használatának adókötelezettségére vonatkozó állásfoglalását.

2. Magyar magánszemély által Cipruson megszerzett igazgatói honoráriumok

Az igazgatótanácsi térítés és más hasonló fizetés, amelyet az egyik Szerződő Államban illetőséggel bíró személy olyan minőségben élvez, mint a másik Szerződő Államban illetőséggel bíró társaság igazgatótanácsának vagy más hasonló szervének tagja, ebben a másik Államban adózatható.

Az igazgatótanácsi térítés, tiszteletdíj olyan külföldi, és Magyarországon adómentesnek minősülő bevétel, ami sok ciprusi holdingtulajdonost arra biztat, hogy minél nagyobb honoráriumot állapítasson meg magának, ezzel is növelve a Magyarországi adómentes jövedelmét.

Az egyezmény szerint az ilyen típusú jövedelem a forrás országban adózik: Ez jelen esetünkben Ciprus, ahol a ciprusi állam az ilyen típusú jövedelmekre nem vet ki adót, tehát 0 %-os kulcs mellett lehet ezt a jövedelmet a Társaságból kivenni és hazahozni.

Azért ezen jövedelem – fentiek szerinti - adómentességének több korlátja is van. Először is az, hogy ezen a jogcímen kifizetett összeget ténylegesen az igazgató tevékenységért, azaz az igazgatótanácsban szokásosan kifejtendő tevékenységért kell kapni. Nem sorolhatóak ebbe a

kategóriába egyéb alkalmazotti, szakértői, vagy tanácsadói díjak. Ellenben az igazgatónak adott egyéb természetbeni juttatások (cégautó, telefon, klubtagság, stb.) a joggyakorlat ide sorolja.

Fontos szabály az is, hogy a tiszteletdíjnak az elvégzett „igazgatói” tevékenységnek arányosnak kell lennie.

Kiemelendő, hogy ez a adómentes jövedelemszerzés nem alkalmazható, abban az esetben sem, ha a külföldi társaságban névleges igazgató van megbízva, hiszen ebben az esetben a névleges igazgató jogosult – adójogilag – felvenni ezen jövedelmet.

Az utóbbi esetre érdekes megoldást vet fel a felügyelő-bizottsági (vagy ún. Protektori Igazgatói) tisztség létesítése.

Álláspontom szerint az ilyen jövedelmekre is a Rendelet 16. cikke szerint a ciprusi adószabályokat kell alkalmazni. A ciprusi társaság felügyelő bizottsága a 16. cikkben szereplő „más hasonló szerv” körébe tartozik, ezért a ciprusi társaság felügyelő bizottsága magyar illetőségű magánszemély tagja által e feladat ellátásáért járó térítése - hasonlóan az igazgatótanácsi térítéshez - szintén Cipruson adóztatható.

A 24. cikk a) pontjának (i) alpontja alapján, amennyiben a Magyar Népköztársaságban illetőséggel bíró személy olyan jövedelmet élvez vagy olyan vagyona van, amely az Egyezmény rendelkezései szerint a Ciprusi Köztársaságban adóztatható, úgy a Magyar Népköztársaság az (ii) és (iii) alpontokban foglalt rendelkezések fenntartásával ezt a jövedelmet vagy vagyont kiveszi az adóztatás alól.

Amennyiben az egyezmény bármely rendelkezése szerint valamely, a Magyar Népköztársaságban illetőséggel bíró személy által élvezett jövedelem vagy a tulajdonát képező vagyon ki van véve az adóztatás alól a Magyar Népköztársaságban, a Magyar Népköztársaság mindazonáltal ennek a személynek a többi jövedelmére vagy vagyonára történő adó megállapításánál figyelembe veheti a kivett jövedelmet vagy vagyont.

Az Egyezmény 24. cikke a) pontjának (i) és (iii) alpontjában megfogalmazott elveket az SZJA törvényünk 3. §-a 72. pontjának 1) alpontja tartalmazza. A hivatkozott alpont alapján adóterhet nem viselő járandóságnak minősül a törvénnyel vagy kormányrendelettel kihirdetett nemzetközi szerződés, vagy viszonyosság alapján az adó alól a Magyar Köztársaságban mentesített, de az adó kiszámításánál figyelembe vehető, az SZJA törvény rendelkezése szerint nem külön adózó jövedelemnek minősülő jövedelem.

A magyar illetőségű magánszemélyek által a ciprusi társaságtól – felügyelő-bizottsági tagságért járó térítés vagy igazgatótanácsi térítés formájában - megszerzett jövedelem a magyar SZJA törvény szabálya szerint adóterhet nem viselő járandóságnak minősül. Az adóterhet nem viselő járandóság - egyéb jövedelemként - az összevont adóalap része SZJA törvény 28. § (1) bekezdés a) pont]

Amennyiben az igazgatótanácsi, felügyelő-bizottsági térítésben részesülő magánszemély az adóévben e térítésen kívül más bevételt nem szerez, vagy kizárólag adóterhet nem viselő járandóság jogcímen szerez bevételt, e bevételt (bevételeket) be sem kell vallania [SZJA törvény 11. § (5) bekezdés b) pont].

Ha a magánszemély az igazgatótanácsi, felügyelő-bizottsági térítés mellett az adóévben egyéb adóköteles jövedelmet szerez, úgy az adóterhet nem viselő járandóságot is be kell vallania, azonban az adóterhet nem viselő járandóság összegének az adóábra szerint kiszámított adója a számított adót csökkenti [Szja törvény 34. § (1) bekezdés]. Ez utóbbi esetben adófizetési kötelezettség keletkezhet.

3. Ciprusi társaság által végzett termékértékesítések és szolgáltatások

A Cipruson befektető vállalkozók könnyen esnek sajnós abba a tévhitbe, hogy egy cipruson alapított vállalkozás könnyen segíthet a Magyarországi kapcsolt, vagy nem kapcsolt vállalkozásoknak adóterheket csökkenteni. Ezt leginkább úgy gondolják, hogy egy ciprusi cég könnyen nyújthat különféle szolgáltatásokat, amelyeket a magyar vállalkozások költségként elszámolhatnak. Az a tény, hogy Ciprussal hazánkunk kettős adózást elkerülő egyezménye van, az valóban erősíti a jogbiztonságot, és segítséget nyújt az esetleges adóhatósági túlkapásokkal szemben.

A kettős egyezménynek ugyanakkor nem az, és nem is lehet az a célja, hogy segítséget nyújtson az esetleges fiktív ügyletek álcázásához, vagy valamilyen nem valós gazdasági esemény bizonyíthatóságát megakadályozza tekintettel arra, hogy a kettős megállapodás léte miatt a bizonyítás úgylis az adóhatóságot terheli.

A ciprusi – magyar kereskedelmi kapcsolatban az Európai szabványoknak, és a Magyarországon hatályos számviteli alapelveknek (valódiság elve) ugyanúgy érvényesülniük kell.

A Rendeletben foglalt telephely definíciók - összhangban az Art és a Tao tv. hasonló szabályozásával - szintén számos esetre és tevékenységre írják elő azt, hogy azok telephelyet kelteztenek és ebben az esetben quasi magyar adóalanyként viselkednek.

Egyik leginkább figyelmen kívül hagyott elv az, hogy egy vállalkozást telephellyel rendelkezőnek kell tekinteni abban az államban, ahol a vállalkozás nevében bizonyos feltételekkel eljár egy személy, még akkor is, ha nincs ott állandó üzleti helye. (5. cikk. (5) bekezdés). Ez a rendelkezés az adott államnak kíván jogot adni az adóztatásra ilyen esetekben.

Az ilyen személyek - ügynevezett nem független ügynökök - magánszemélyek vagy társaságok is lehetnek, és sem belföldi illetőségűnek nem kell lenniük, sem üzleti tevékenységi hellyel nem kell rendelkezniük az adott államban. Fontos viszont, hogy ezen személyeknek legyen megfelelő szerződéskötési felhatalmazása legyen, és rendszeresen éljen is ezzel a felhatalmazással. Az viszont nem lényeges, hogy a szerződések ténylegesen a vállalkozás nevében kötéssenek. Azokat közvetett úton is meg lehet köttetni. Ebben az esetben is telephelyt fog keletkeztetni. A szerződéskötési felhatalmazásnak viszont a vállalkozás tényleges üzleti tevékenységére vonatkozó szerződésekre kell kiterjednie. Nincs jelentősége például annak, ha az adott személy felhatalmazással rendelkezik valami támogató területre nézve. Pl. munkaerő-felvétel.

Más a helyzet, ha az egyik szerződő állam vállalkozása alkuszon, bizományoson vagy más független képviselőn keresztül folytatja üzleti tevékenységét. Ezen tevékenységekre nézve ugyanis a vállalkozás nem adóztatható meg a forrás államban, feltéve, hogy az ügynök a szokásos üzleti tevékenysége keretében jár el.

Általánosan elfogadott az a nézet is, hogy egy leányvállalat léte önmagában nem teszi azt az anyavállalat telephelyévé. Ez következik abból az elvből, hogy az ilyen leányvállalat adózási szempontból független jogi személynek minősül. Még az a tény sem teszi az adott leányvállalatot az anyavállalat telephelyévé, hogy az általa folytatott szakmai vagy üzleti tevékenységet az anyavállalat irányítja. Ahhoz, hogy egy leányvállalat telephelyet keletkeztessen, ahhoz ki kell elégítenie a fentebb leírt ügyletkötői követelményeket.

4. Alapítványon keresztül szerzett jövedelmek:

A fent leírtak az alapítványokra is részlegesen irányadóak. Külön kiemelendő, hogy vagyongazdálkodó alapítványok ugyan nem adókötelesek Cipruson, de a kedvezményezett - általában a vagyongazdálkodón keresztül - igen. Téves feltételezés megint azt hinni, hogy a kedvezményezettként ciprusból származó jövedelem az adómentesen megszerzett jövedelem.

8. ÖSSZEGRÖZÉS

Persze azért a fent leírtak alapján nem szabad azt feltételeznünk, hogy egy ciprusi társaság nem alkalmas megfelelő adótervezésre. Számos olyan jogszerű helyzet van, ahol a nemzetközi megállapodásokra és a Rendeletre alapozva az adóterhek megtervezhetőek és csökkenthetőek.

Ilyen például a nemzetközileg is elismert háromszög-ügyleti kereskedelem, vagy az Európai Tanács 2005/19/EK irányelvvel módosított 90/434/ EGK irányelv és a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. tv. 77/A. §-ának (7) bekezdése alapján megvalósuló kedvezményezett részesedés csere.

Az alapítványokon, vagy egy ciprusi holding társaságon keresztül való vagyonszerzés – de akár egy magyar cég üzletrészeinek kedvezményezett részesedés-csere útján történő „értékesítése” is – nem más, mint egy halasztott adófizetési lehetőség, ahol mindaddig nem kell az adót megfizetni, ameddig a véső tulajdonos magánszemély az elért jövedelmét nem kívánja az üzleti életből, a befektetéseiből kivonni és azt saját maga, vagy valamely más magánszemély személyi szükségleteknek, jólétének fokozására fordítani.

Az, hogy a kettős adózást elkerülő egyezmény jogbiztonságot nyújt, és a ciprusi állami és gazdasági berendezkedés erősíti a magyar vállalkozók befektetési kedvét azt az alábbi pár példa is bizonyítja.

Mahart: a hajózási társaság a Ciprussal kötött kettős adóztatás elkerülését célzó egyezmény előnyeit használta ki. A személyi jövedelemadóra vonatkozó szabályok 1994-es változtatása alapján a nemzetközi vizeken szolgáló alkalmazottak keresetét a kifizető helye szerinti országban adóztatják meg. A társaság megállapodást kötött egy ciprusi céggel, hogy a munkavállalók fizetését tőle kapják, a magyarnál lényegesen alacsonyabb adóteher mellett. A konstrukció hátulütője azonban az volt, hogy így a Mahart nem fizetett a foglalkoztatottak után társadalombiztosítási járulékokat, így azok nem vehették igénybe annak szolgáltatásait sem¹⁰. Dunafer: a dunaújvárosi társaság tanácsadói tevékenység ellátására hozott létre IBC-t Cipruson¹¹, a Wallis: a vállalat külföldi befektetéseinek centralizált kezelésére létesített IBC-t,

¹⁰ Napi Gazdaság 2003. augusztus 18-i cikke alapján

¹¹ Magyar Nemzet 2001. augusztus 27-i cikke alapján

melynek magyarországi fióktelepe is van¹², a Big 4-ként aposztrofált nagy adótanácsadó cégek közül 3 ciprusi vállalkozás tulajdonában áll¹³.

A multinacionális illetve a nemzeti szinten elismert társaságok társadalmi felelősségének kérdése vetődik fel adóoptimalizációjukkal kapcsolatban. Ezek a cégek marketingtevékenységükben nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy hazájuk lakói – így fogyasztók és vevők – előtt szociális, oktatási, tudományos vagy éppen kulturális támogatásaikkal népszerűségüket – így közvetve hasznukat – növeljék.

Ezzel szemben adójuk, közterhekhez való hozzájárulásuk minimalizálása érdekében befektetéseiket és tőkéjük átcsoportosítását idegen országokban realizálják. Ezekben a külföldi országokban fizetik meg társasági adójukat, lényegesen kisebb mértékben, mint odahaza. Ezzel kibújnak a honos országukban fizetendő költségvetési hozzájárulásuk alól. Természetesen ezt fogyasztók felé nem propagálják.

9. IRODALOMJEGYZÉK

- ✓ Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft - Modellegyezmény a jövedelem és vagyoadóztatásról - 2003.
- ✓ Dr. Deák Dániel – Nemzetközi Adózás, Saldo, 1994
- ✓ Dr. Herich György – Nemzetközi adózás – Adózás az Európai Unióban II. átdolgozott kiadás, Penta Unió, 2006
- ✓ Erdős Gabriella, Földes Balázs, Véghelyi Mária, Öry Tamás – Az Európai Unió Adójoga, Osiris Kiadó, 2003
- ✓ Dr. Darák Péter: Gyakorló jogászként az Európai Unióban, HVG ORAC Lap-és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2004.
- ✓ Dr. Donat Ebert és az OITH Oktatási Főosztálya: Európai jog a gyakorlatban, Kézikönyv a magyar bírák számára, kiadó: OITH Oktatási Főosztálya készült: az ERFO KFT. Nyomdaüzemében, Budapest, 2004.
- ✓ Madari Ákos: Európa 2010, Gyakorlati kézikönyv az Európai Unió jelenéről és jövőjéről II., kiadó: Euro Info Service, Budapest, 2004. október
- ✓ Dr. Reményi Gábor: Adózás az Európai Unióban, Adó-és pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Vizsgálati Módszertani Bizottság Kiadványa, Perfekt Gazdasági Tanácsadó Oktató és Kiadó Rt., Budapest, 2004.

Elektronikus címek jegyzéke

http://www.oecd.org/home/0,2987,en_2649_201185_1_1_1_1_1,00.html
<http://www.kpmg.com.cy/EN/index.html>
<http://europa.eu.int>
<http://www.cyprus.gov.cy>
<http://biz.thestar.com>
<http://www.p-m.hu>

¹² Napi Gazdaság 2002. augusztus 23-i cikke alapján

¹³ Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium Céginformációs és az Elektronikus Cégeljárásban Közreműködő Szolgálat nyilvános cégjegyzékének adatai alapján